

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/391/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7712215503
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7712215503.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobkyne: G., D..O..M.. so sídlom v J., G. XX, IČO: XX XXX XXX, právne zastúpená: Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej D. O., za ktorú koná C. D. D. O. so sídlom v J., Ž. L. XX, v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce zo 30.03.2015 č.k. 7C 157/2012-123

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa konanie uznesením zastavil a vyslovil, že po právoplatnosti uznesenia postúpi vec na konanie Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky.

Žalobkyňa v návrhu na začatie konania tvrdila, že v súdnom konaní došlo zo strany súdu k zbytočným prieťahom, keď nerozhodol o jej podaniach alebo nevykonával úkony v lehotách, ktoré ustanovuje Občiansky súdny poriadok a Exekučný poriadok. Žalobkyňa preto uplatňuje nároky podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Keďže návrhy na začatie konania boli podané Okresnému súdu Michalovce do 31. decembra 2012, súd prvého stupňa skúmal, či bola splnená zákonná podmienka konania, ktorou je právomoc súdu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2012 (novela vykonaná zákonom č. 412/2012 Z. z. účinným od 1.1.2013). Súd prvého stupňa poukázal na ustanovenia § 15 ods. 1, 2, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 5 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012, ustanovenia § 103 a § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a po oboznámení sa s obsahom spisu vzal za preukázané, že v období od 23.4.2012 žalobkyňa podala písomné podania, ktorými požiadala žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody vo veciach spojených na spoločné konanie, vedených pod sp. zn. 16C/132/2012. Súčasne dospel k záveru, že vo všetkých týchto veciach žalobkyňa nedoručila žalovanej také podania, ktoré by spĺňali všetky náležitosti žiadosti o náhradu škody v zmysle § 15, § 16 a § 17 zák. č. 514/2003 Z. z. účinného do 31.12.2012, preto s týmito žiadosťami o náhradu škody neboli spojené právne účinky v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. a z týchto dôvodov nevzniklo ani právo žalobkyne uplatniť do 31.12.2012 nároky na náhradu škody na súde. Na základe uvedeného súd prvého stupňa podľa § 104 ods. 1 O.s.p. konanie zastavil a vec postúpil na konanie Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), g) a h) O.s.p., § 205 ods. 2 písm. c) a f) O.s.p. a odvolaciemu súdu navrhla, aby napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania vytkla súdu prvého stupňa, že bez zistenia skutkového stavu dospel k záveru, že žiadosti o predbežné prerokovanie nárokov v jednotlivých veciach žalobkyňou neboli podané, a to aj napriek tomu, že predložila dôkazy preukazujúce danú skutočnosť. Podľa názoru žalobkyne nárok na náhradu škody je potrebné považovať za predbežne prerokovaný, keďže preukázala, že podala žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody u žalovanej. Zároveň namietala, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca napriek tomu, že žalobkyňa uskutočnila podanie,

ktorým upovedomila súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená je potrebné z konania vylúčiť. Rovnako právny názor ako žalobkyňa vyslovil aj Krajský súd v Trnave v rozhodnutí zo 17. októbra 2012 sp. zn. 11NcC/46/2012-24. Záver krajského súdu vo veci neustrannosti pre rozpor s rozhodovacou praxou iných krajských súdov, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, neobstojí. Žalobkyňa podala ústavnú sťažnosť pre porušenie jej práv na neustranný súd, ktorej výsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu. Konečné rozhodnutie vo veci súdom prvého stupňa neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. Súd sa nedostatočne oboznámil s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval žiadosť žalobkyne o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu. Žalobkyňa nemala možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam žalovanej, z ktorých súd pri svojom rozhodnutí vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia, nemala možnosť vyjadriť sa ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. Za takejto situácie došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti a porušeniu práva žalobkyne na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu jej možnosti konať pred súdom. Žalobkyňa ako strana konania nebola oboznámená s obsahom dôkazov a prednesmi, nemala možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť a nemala ani možnosť navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadřila.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobkyne bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) a i) O.s.p., lebo pre jeho vydanie (a postúpenie veci Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky) nie sú splnené zákonné podmienky.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa nemožno považovať za správne, ak vychádza z názoru, že žalobkyňa požiadala žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podaním, ktoré nespĺňa náležitosti žiadosti o náhradu škody podľa § 15, 16 a 17 zák. č. 514/2003 Z. z., a teda jej nevzniklo právo uplatniť do 31.12.2012 nárok na náhradu škody na súde.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 16 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. každý je povinný bez zbytočného odkladu na požiadanie príslušného orgánu, ktorý koná v mene štátu, písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre predbežné prerokovanie nároku.

Podľa § 17 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z. žiadosti o predbežné prerokovanie nároku a pri uplatnení nároku na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku úhrady podľa odsekov 1 a 2.

Predbežné prejednanie nároku na náhradu škody nesprávnym úradným postupom u príslušného orgánu je jednaním medzi poškodeným účastníkom na strane jednej a štátom zastupovaným príslušným ústredným orgánom na strane druhej, ktoré má cieľ dosiahnuť vyriešenie veci zmlerom. V zákone č. 514/2003 Z. z. nie je ustanovenie, ktoré by spôsob tohto prejednania upravovalo alebo odkazovalo v tomto smere na iný predpis. Z ustanovení štvrtej časti zákona č. 514/2003 Z. z. je možno výkladom vyvodit', že zákonodarca inštitútom predbežného prejednania nároku upravil neformálny postup príslušného orgánu, ktorý buď požadovaný nárok uspokojí a náhradu poskytne, alebo nie. Možno teda povedať, že ide o jednanie neformálneho rázu, ktoré v kladnom prípade končí spravidla dohodou, podľa ktorej dochádza buď k úplnému alebo aspoň čiastočnému uspokojeniu nároku. Faktické uspokojenie alebo neuspokojenie nároku príslušným orgánom štátnej správy je výsledkom procesu, pri ktorom tento orgán hodnotí žiadosť samú a k nej pripojené doklady a je teda výsledkom rozhodovacieho

procesu. Zo znenia ust. § 16 ods. 1 v spojení s ust. § 15 ods. 1 treba vyvodiť, že príslušný orgán neprejednáva predbežný nárok na náhradu škody v konaní podľa ust. zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní a nevydáva o tom rozhodnutie, ale ako bolo uvedené, v stanovenej lehote nárok buď uspokojí alebo neuspokojí.

Zákonná požiadavka na predbežné prejednanie nároku na náhradu škody u príslušného orgánu je síce obligatórnou podmienkou pre uplatnenie tohto nároku na súde, lebo poškodený sa môže so svojím nárokom obrátiť na súd iba vtedy, ak do šiestich mesiacov odo dňa uplatnenia nebol jeho nárok príslušným orgánom plne uspokojený, ide však o podmienku procesnoprávnu, ktorej nedostatok má iba procesné dôsledky, a teda nemôže byť dôvodom pre zamietnutie žaloby z vecného hľadiska alebo pre zastavenie konania. Preto ak bol nárok na náhradu škody uplatnený na súde bez predbežného prejednanie príslušného orgánu, ide o odstrániteľný nedostatok podmienky konania v zmysle ustanovení § 103 a § 104 O.s.p. a na mieste je postup podľa § 104 ods. 2 O.s.p., ktorý v prípade neodstránenia tohto nedostatku vedie k zastaveniu konania. Súdne konanie preto prichádza do úvahy v prípadoch, kedy predbežné prejednanie nevedlo k uspokojeniu nároku, prípadne kedy bol na jeho základe nárok uspokojený len čiastočne.

V prejednávanej veci z obsahu žalobného návrhu je zrejmé, že žalobkyňa v konaní uplatnila nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej jej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Michalovce v exekučnom konaní vedenom proti povinnému C. J.. Za nesprávny úradný postup žalobkyňa označila postup Okresného súdu Michalovce ako exekučného súdu, ktorý v rozpore s ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po uplynutí zákonom stanovenej doby. Vzhľadom na to, že žalobkyňa v konaní uplatnila nárok na náhradu škody proti štátu, správne postupoval súd prvého stupňa, ak sa zaoberal tým, či žalobkyňou uplatnený nárok bol vopred predbežne prerokovaný na základe písomnej žiadosti príslušným orgánom (§ 15 ods. 1). Súd správne vychádzal zo zhodných tvrdení účastníkov, že žalobkyňa požiadala Ministerstvo spravodlivosti ako príslušný orgán písomnými podaniami o predbežné prerokovanie nároku na náhrady škody, uvedené skutkové zistenia však nesprávne právne posúdil, ak dospel k záveru, že žiadosti nespĺňali všetky náležitosti podľa § 15, 16 a 17 citovaného zákona a preto jej nevzniklo právo uplatniť nároky na náhradu škody na súde.

Ako bolo uvedené inštitúit predbežného prejednanie nároku je iba neformálnym postupom príslušného orgánu, ktorý rozhoduje iba predbežne o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody. V rámci tohto procesu tento orgán hodnotí žiadosť a k nej pripojené doklady, výsledkom ktorého je faktické uspokojenie alebo neuspokojenie nároku, keďže príslušný orgán poškodeným predbežne uplatnený nárok neprejednáva v konaní podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Z uvedeného dôvodu teda príslušný orgán nemá ani povinnosť vyzývať poškodeného na odstraňovanie prípadných väd žiadosti a pokiaľ na odstránenie väd podania poškodeného aj vyzve a tento v lehote ním určenej vady neodstráni, nemá to za následok skutočnosť, že k predbežnému prejednaniu uplatneného nároku na náhradu škody nedošlo (a teda dôvodom pre zastavenie konania), ale bol by to iba stále dôvod pre neuspokojenie uplatneného nároku poškodeným v rámci predbežného prejednanie.

Preto ak Ministerstvo spravodlivosti SR v prejednávanej veci ako príslušný orgán v rámci predbežného prejednanie nároku žalobkyne na náhradu škody bolo toho názoru, že žalobkyňou uplatnená žiadosť nemala potrebné náležitosti pre priznanie jej nároku na náhradu škody, bola výsledkom tohto zistenia skutočnosť, že nedošlo k uspokojeniu ňou uplatneného nároku na náhradu škody, a nie záver, že žalobkyňa ako poškodená nepožiadala písomne o predbežné prejednanie nároku. Z tohto pohľadu za nesprávny treba považovať záver súdu prvého stupňa, že ust. § 16 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. vylučuje, aby mohla oprávnená osoba uplatniť nárok na súde aj za predpokladu, že by podala na príslušnom orgánu neúplný alebo nepreskúmateľný návrh a teda, že nebola splnená zákonná podmienka, že príslušný orgán neuspokojil nárok na náhradu škody. Podanie neúplného alebo nepreskúmateľného návrhu na príslušnom orgáne ohľadom predbežného prejednanie nároku na náhradu škody má iba za následok faktické neuspokojenie nároku poškodeného.

Navyše je potrebné uviesť, že v prejednávanej veci žalobkyňa v konaní uplatnila nároky na náhradu škody, ktorá jej mala vzniknúť postupom Okresného súdu Michalovce v exekučnej veci proti povinnému C. J.. Súd síce konštatuje, že žalobkyňa požiadala Ministerstvo spravodlivosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, uvedená žiadosť však nie je súčasťou spisu v prejednávanej veci (je pripojená

len náhodne vybraná žiadosť, ktorú súdu doručilo Ministerstvo spravodlivosti SR ako prílohu k svojmu písomnému vyjadreniu), i napriek tomu ju súd hodnotil a dospel k záveru, že nemá náležitosti podľa § 15, 16 a 17 zák. č. 514/2003 Z. z. V tejto časti je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, lebo z dôvodov napadnutého rozhodnutia nevyplýva, na základe akých vykonaných dôkazov dospel súd k záveru o tom, že žiadosť nemá potrebné náležitosti.

Za správny nemožno považovať záver súdu, že prípadné podania žalobcu o predbežné prejednanie nároku nespĺňajú náležitosti žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa § 15, 16 a 17 zák. č. 514/2003 Z. z.

Z citovaného ust. § 15 ods. 1 je zrejmé, že nárok poškodeného na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je možné prejednať u príslušného orgánu iba na základe písomnej žiadosti poškodeného. Z uvedeného ustanovenia ani z ust. § 16 nevyplýva, aké náležitosti má písomná žiadosť obsahovať. Iba z ust. § 17 ods. 5 vyplýva, že musí obsahovať požadovanú výšku škody, prípadne nemajetkovej ujmy. Je však nesporné, že z povahy veci - uplatnenej náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom - vyplýva, že musí obsahovať označenie konania, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, označenie orgánu, ktorý sa dopustil nesprávneho úradného postupu, nesprávny úradný postup musí byť konkretizovaný a musí byť presne pomenovaná činnosť, ktorá bola v rozpore s ustanoveniami konkrétneho zákona a je potrebné tiež uviesť požadovanú výšku náhrady. Z citovaných zákonných ustanovení nemožno vyvodiť, aby písomná žiadosť poškodeného mala spĺňať náležitosti podľa § 79 ods. 1 O.s.p. ako sa nesprávne domnieva súd prvého stupňa.

Obsahom spisu v prejednávanej veci je aj žalovanou predložená fotokópia náhodne vybratej žiadosti žalobkyne zo dňa 23.4.2012 o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Zo žiadosti je zrejmé, že žalobkyňa uvedeným podaním požiadala Ministerstvo spravodlivosti ako príslušný orgán o predbežné prejednanie jej nároku na náhradu škody, spočívajúcej v nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Humenné v exekučnom konaní, v ktorom vystupovala ako oprávnená proti povinnej E. T., nar. XX.X.XXXX, vedenej u súdneho exekútora pod číslom EX 10816/2009. V žiadosti žalobkyňa uviedla, že Okresný súd Humenné ako exekučný súd sa dopustil nesprávneho úradného postupu, ak nerozhodol o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v lehote do 15 dní od doručenia žiadosti a o tejto rozhodol až dňa 11.10.2010 teda po viac ako 15 mesiacoch. Zo žiadosti taktiež vyplýva, že žalobkyňa ako poškodená uviedla aj požadovanú výšku náhrady v sume 955,- €.

Odvolací súd je toho názoru, že takto formulovaná žiadosť žalobcu o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody spĺňa požiadavky na riadne uplatnenie písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prejednanie nároku, lebo z tejto žiadosti je zrejmé, v ktorom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu s uvedením orgánu, ktorý sa nesprávneho úradného postupu mal dopustiť (exekučné konanie vo veci oprávneného G. D.O..M. J. proti povinnej E. T., vedenej na Okresnom súde Humenné), nesprávny úradný postup bol konkretizovaný a bola presne pomenovaná činnosť, ktorá bola v rozpore s ustanoveniami konkrétneho zákona (nerozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia v lehote 15 dní podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku) a bola uvedená aj požadovaná výška náhrady škody.

Na základe uvedeného preto možno konštatovať, že nárok žalobkyne ako poškodenej bol vopred predbežne prerokovaný na základe písomnej žiadosti príslušným orgánom - Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti nedošlo k uspokojeniu jej nároku na náhradu škody, preto žalobkyňa sa môže domáhať uspokojenia svojho nároku na súde (§ 16 ods. 1). V tejto časti preto považuje odvolací súd odvolanie žalobkyne za dôvodné.

Súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho ani nezisťoval rozhodujúce skutočnosti potrebné pre rozhodnutie o nároku žalobkyne na náhradu škody a svojím postupom jej odňal možnosť konať pred súdom, ak konanie zastavil. Preto odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) a i) O.s.p. zrušil napadnuté uznesenie.

Po vrátení veci bude úlohou súdu prvého stupňa vychádzať z názoru odvolacieho súdu vysloveného v tomto zrušujúcom uznesení, že bola splnená podmienka predbežného prejednania nároku žalobkyne na

náhradu škody príslušným orgánom a následne vec prejedná a posúdi dôvodnosť žalobou uplatneného nároku na náhradu škody.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.